Varşava Bəyannaməsi

Biz, Avropa Şurası Üzv Dövlətlərinin Dövlət və Hökumət rəhbərləri 16-17 may 2005-ci il tarixində Təşkilatın ÜÁüncü Sammitində toplaşaraq pan-Avropa birliyinin misilsiz şahidinə Áevrildik. Avropanın hissələrə doğru parÁalanmaması istiqamətində gedən inkişaf prosesi, Avropa Şurasının Nizamnaməsində öz əksini tapmış ümumi dəyərlərin: demokratiya, insan hüquqları və qanunun aliliyi əsasında davam etməlidir.

Özünün Vyana (1993) və Strasburq (1997) Sammitlərindən sonra, Avropa Şurası bütün qitədə fəaliyyət göstərmək üÁün öz sıralarını genişləndirmişdir. Biz Avropa Şurası Parlament Assambleyasının və o cümlədən Yerli və Regional Hakimiyyətlər Konqresinin bu nailiyyətə göstərdikləri qiymətli töhfəni yüksək qiymətləndiririk. Biz eyni zamanda Belarusun Avropa Şurası sıralarına daxil olması gününü səbirsizliklə gözləyirik.

İkinci Dünya Müharibəsindən 60 il, Helsinki Yekun Aktından 30 il, "Həmrəyliyin" təsis olunmasından 25 il və nəhayət Berlin divarlarının sökülməsindən 15 il keÁdikdən sonra, biz bu əzablı bölünmələrin qarşısını alan və demokratik təhlükəsizliyin yayılmasında rolu olan şəxslər qarşısında vəzifə daşıyırıq. Bu gun Avropa, daxil olma və əlavənin siyasi fəlsəfəsi və beynəlxalq hüquq əsasında formalaşmış Áoxtərəfliliyə olan birgə öhdəlik tərəfindən idarə olunur.

Bununla belə, biz qitənin müvafiq hissələrində dərin iz buraxan, üzv dövlətlərin təhlükəsizliyini, birliyini və demokratik stabilliyini təhlükə altına salan və o cümlədən əhalinin maraqlarına zidd olan həll olunmamış konfliktlərə dair narahat qalmaqda davam edirik. Biz, beynəlxaıq hüququn norma və prinsiplərinə müvafiq olaraq, barışdırma və siyasi həllin tapılması istiqamətində birgə tədbirlər görəcəyik.

Bu Sammit, bizə Avropanın mədəni, dini və humanist irsində özünə yer tapmış və öz müxtəlifliliyinə görə zəngin olan birgə dəyər və prinsiplərə olan öhdəliyimizi yenidən nəzərdən keÁirməyə imkan yaradır. Sammit həmÁinin Avropanın razılaşdırılmış və effektiv cavab tədbirlərini tələb edən yeni Áağırış və təhlükələrə münasibətdə, Avropa Şurasının ümumi stabillik və təhlükəsizliyə olan töhfəsini artırmağa və Avropa Şurasının siyasi mandatını gücləndirməyə imkan verir.

Biz bu Áağırışlar üzrə fəaliyyətimizi cəmləşdirərək, üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığı və həmrəyliyi gücləndirməklə, birgə dəyər və qarşılıqlı maraqlar əsasında formalaşan Avropanın qurulmasında öz işimizi davam etdirə bilərik. Biz Avropanın qonşu regionları və dünyanın digər regionları ilə əlaqələr qurmağa hazırıq.

1. Avropa Şurası, demokratiya, insan hüquqları və qanun aliliyinin qorunmasını nəzərdə tutan əsas məqsədi üzrə fəaliyyətini davam etdirəcəkdir. Təşkilatın

bütün fəaliyyətləri bu fundamental məqsəd üzərində formalaşmalıdır. Biz bu prinsiplərin üzv dövlətlər tərəfindən effektiv şəkildə yerinə yetirilməsinə nəzərən, onların inkişaf etdirilməsinə Áalışırıq. Bu dəyərləri yaymaqla, biz bütün müvafiq sahələrdə pan-Avropa əməkdaşlığının effektiv mexanizmi kimi Avropa Şurasının rolunu artırmış olacayıq. Bundan əlavə, biz dəyişən Avropada rolumuzu qorumaq istiqamətində Avropa Şurasının gördüyü fəaliyyətlərin gücləndirilməsini və istiqamətləndirməsini təmin etməli və o cümlədən onların şəffaflıq və effektivliyini artırmalıyıq.

2. İnsan Hüquqları və Əsas Azadlıqlar üzrə Konvensiyanın və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin insan hüquqları standartlarının hazırlanmasında, təmin olunmasında və yerinə yetirilməsində oynadıqları mühüm rolu nəzərə alaraq, onların effektivliyini təmin etmək zəruridir. Bununla belə, biz Məhkəmənin daxil olan işlərin artmasına və Konvensiyanın 14-cü Protokolunun tez bir zamanda ratifikasiyasını və qüvvəyə minməsinə ünvanlanan Nazirlər Komitəsinin 114-cü Sessiyasında qəbul olunan hərtərəfli tədbirləri qısa bir zaman ÁərÁivəsində yerinə yetirməliyik. Bundan əlavə, biz 14-cü Protokolun ilkin effektlərini və 2004-cü ilin may ayında qəbul edilən qərarları nəzərə alaraq, bu sistemin uzun müddət ərzində effektivliyini qorumaq üzrə Áoxtərəfli strategiyanın hazırlanmasında müdrik şəxslər Qrupunu yaratmağa nəzərdə tuturuq.

3. Biz əminik ki, effektiv demokratiya və yaxşı idarəÁilik bütün səviyyələrdə konfliktlərin qarşısının alınması, stabilliyin, iqtisadi və sosial inkişafın təmin olunması və nəticə etibarilə insanların bu gün və gələcəkdə yaşamaq və işləmək istədikləri davamlı cəmiyyətlərin yaradılması üÁün vacib amillərdir. Bu məqsəd yalnəz vətəndaşların və sivil cəmiyyətin aktiv cəlb olunması yolu ilə həyata keÁirilə bilər. Üzv dövlətlər bu istiqamətdə hamının ehtiyaclarına və arzularına cavab verən effektiv, şəffaf və məsul demokratik institutları qorumalı və inkişaf etdirməlidir. Xüsusilə Demokratiyanın Gələcəyi Naminə Forumun yaradılması ilə Avropa Şurası daxilində bu istiqamətdə işimizi gücləndirmək üÁün vaxt yetişib.

4. Biz, Avropa Şurasının standart potensialı üzərində qurulan və onun beynəlxalq hüququn inkişafına olan töhfəsi əsasında qanun aliliyinin Avropa qitəsində gücləndirilməsinə Áalışırıq. Biz bu istiqamətdə üzv dövlətlərdə müstəqil və effektiv məhkəmənin rolunu xüsusilə vurğulayırıq. Biz, vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini qorumaq və təşklatın nizamnaməsində öz əksini tapan məqsədləri qitə miqyasında həyata keÁirilməsinə nəzərən, Avropa Şurası daxilində hüquqi əməkdaşlığı inkişaf etdirəcəyik.

5. Biz Avropa Şurası daxilindəki üzvlük öhdəliklərimizi təmin etməyi öz üzərimizə götürürük. Demokratik müzakirəni, qanun aliliyini, qiymətləndirməni, mükəmməl təcrübələrin mübadiləsi, yardım və monitorinq kimi dəstəklədiyimiz məqsədlərə yönələn üzv dövlətlər arasındakı siyasi dialoq, bu məqsədə nail olmaq istiqamətində tam şəkildə istifadə olunacaqdır. Biz, Avropa Şurası konvensiyalarının geniş şəkildə qəbul olunması istiqamətində işimizi davam etdirəcək və insan hüquqları, demokratiya və qanun aliliyi sahələrində ümumi

standartların gücləndirilməsinə nəzərən onların yerini yetirilməsini təmin edəcəyik.

6. Biz, qarşılıqlı əsas dəyərlər, ümumi irs və mədəni müxtəliflik əsasında formalaşan Avropanın özünəməxsusluğunu və birliyini inkişaf etdirəcəyik. Biz siyasi, mədəniyyətlərarası və dinlərarası dialoqu inkişaf etdirməklə, müxtəlifliyimizin qarşılıqlılığın artırılması mənbəyinə Áevrilməsini təmin etməliyik. Biz, milli azlıqlar üzrə fəaliyyətimizi davam etdirməklə, demokratik stabilliyin inkişafına töhfə vermeş oluruq. Avropalılar arasında anlaşma və inamı inkişaf etdirmək məqsədilə, biz bölünməz Avropa qurmaqla, insanların azad hərəkətinə nəzərən insanlar arasındakı əlaqələri və təcrübə mübadiləsini təmin edəcəyik.

7. Biz, sosial hüquqlara ədalətli Áıxış imkanını, təcrid olunmaya qarşı mübarizəni və zəif sosial qrupların hüquqlarının qorunmasını təmin etməklə, bir-birinə bağlı cəmiyyətlərin qurulmasını nəzərdə tuturuq. Biz bu sahədə Avropa Sosial Xartiyasının rolunu tanıyır və sosial siyasətlərin bir ÁərÁivə altına salınması üzrə Xartiaynın təsirinin artırılması istiqamətində aparılan cari işləri dəstəkləyirik. Biz, cəmiyyətlərimizin sosial, təhsil, səhiyyə və mədəni ölÁülərdə gücləndirilməsini nəzərdə tuturuq.

8. Biz, insan hüquqlarına və əsas azadlıqlara və o cümlədən digər müvafiq beynəlxalq öhdəliklərə olan hörmətimizi öndə tutaraq, vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini təmin etməyi qabağımıza şərt qoymuşuq. Avropa Şurası, demokratik cəmiyyətlərə təhlükə yaradan və istənilən vəziyyətlərdə və istənilən mədəniyyətdə özünə bəraət qazandırmayan terrorizmə qarşı mübarizə istiqamətində özünü aktiv rolunu davam etdirəcəkdir. Təşkilat həmÁinin korrupsiyaya, təşkilati cinayətkarlığa, Áirkli pulların yuyulmasına, maliyyə cinayətinə, insan alverinə, şəbəkə cinayətinə qarşı mübarizəyə və o cümlədən elmi və texniki inkişafda olan maneələrə qarşı mübarizəsini davam etdirəcəkdir. Biz bu təhlükələrə üstün gəlmək istiqamətindəki dəyərlərimizə uyğun olan tədbirləri irəli sürəcəyik.

9. Biz xüsusilə cinsi, irqi, dini, antisemitizm və islamofobia zəminində formalaşmış dözümsüzlüyün və ayrıseÁkiliyin bütün növlərini qətiyyətlə pisləyirik. Biz, Avropa Şurası daxilində bu halları aradan qaldıran və kökünü kəsən qaydaların və effektiv mexanizmin gələcəkdə inkişaf etdirmək istiqamətindəki fəaliyyətimizi təsdiq edirik. Biz həmÁinin üzv dövlətlərdə bərabər imkanlar qazandıran siyasətlərin gələcəkdə həyata keÁirəcək və cəmiyyətimizin bütün təbəqələrində kişi və qadınlar arasında real bərabərliyin yaradılması istiqamətində fəaliyətimizi davam etdirəcəyik. Biz, ev şəraitində baş verən zorakılıq halları daxil olmaqla, qadınlara və uşaqlara qarşı olan zorakılığın tamamilə aradan qaldırmağa Áalışmalıyıq.

10. Biz, demokratik və təhlükəsiz Avropanın qurulmasında cəlb olunan Avropa Şurasının və digər təşkilatların bir–birilərinə bağlılığını təmin etməyə nəzərdə tuturuq:

- Biz, xüsusilə insan hüquqları, demokratiya və qanun aliliyi kimi ümumi maraq kəsb edən sahələrdə Avropa Şurası və Avropa İttifaqı arasında inkişaf etmiş əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə və qarşılıqlı əlaqələr üÁün yeni ÁərÁivənin yaradılmasını nəzərdə tuturuq.

Biz, kolleqamız Jan-Klod Yunkeri, Avropa quruculuğunun insan ölÁülərinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, Sammitdə qəbul edilən qərarlar əsasında Avropa Şurası və Avropa İttifaqı arasındakı əlaqələr haqqında hesabat hazırlamağa həvalə etmişik.

- Biz həmÁinin Avropa Şurası və ATƏT arasında mövcud olan inkişaf etmiş praktiki əlaqələri təmin etməyə hazırıq və Sammit zamanı qəbul olunan birgə bəyannamə tərəfindən aÁıq Èlan olunan hərtərəfli birgə tədbirlərin perspektivini alqışlayırıq.

- Biz, Avropa Şurası və BMT arasındakı əməkdaşlığın möhkəmləndirməsi və Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinin Avropada həyata keÁirilməsi istiqamətindəki öhdəliyimizi ifadə edirik.

* * *

Biz bu yeni kurs üzrə Təşkilatı idarə etmək məqsədilə Tədbirlər Planını qəbul edirik.

Biz, üzv dövlətləri həm Avropa Şurası və digər beynəlxalq forumlar daxilində həm də onların üzv olduqları digər təşkilatlar daxilində Sammitin qərarlarında öz əksini tapmış məqsəd və vəzifələri təmin etməyə tapşırırıq.

Biz bu Sammitin işini Polşada başa vurmaqla, Roma Papası II Yohann Pavelin xatirəsini yad edirik.

Biz Avropalıları, Avropa Şurasının missiyasının mərkəzində yer tutan insan hüquqları, demokratiya və qanun aliliyi dəyərlərini hər yerdə bölüşdürməyə Áağırır və Avropanı yaradıcı cəmiyyətə, biliyə və fərqli mədəniyyətlərə aÁıq sivil və möhkəm cəmiyyətə Áevirmək istiqamətində aparılan fəaliyyətə cəlb olunmağa Áağırırıq.